

Lex Sarah

Lex Sarah tillkom som resultat efter det att en undersköterska, vid namn Sara, slog larm om vanvård på det äldreboende där hon då arbetade. I Lex Sarah, som finns i [Socialtjänstlagen 14 kap. 2 § \(SoL 2001:453\)](#) framgår att var och en som är verksam inom omsorgen om äldre och funktionshindrade och får kännedom om allvarliga missförhållanden är skyldig att anmäla detta. Bestämmelsen gäller både för offentlig och enskild verksamhet.

Till stöd för berörda verksamheter har Socialstyrelsen utarbetat allmänna råd [Anmälan av missförhållanden i omsorger om äldre och funktionshindrade, SOSFS 2000:5](#), med definitioner och anvisningar om hur bestämmelsen ska tillämpas. Dessa har ändrats under 2005, se [SOSFS 2005:8 Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna och allmänna råden \(SOSFS 2000:5\) om anmälan av missförhållanden i omsorger om äldre och funktionshindrade enligt 71 a § socialtjänstlagen \(1980:620\)](#).

I föreskriften definieras termen allvarliga missförhållanden:

- *övergripping och brister* i omsorgerna som utgör ett hot mot en enskilds liv hälsa eller säkerhet
- ett *bemötande* som klart avviker från grundläggande respekt för självbestämmande, integritet, trygghet och värdighet.

Bestämmelserna om Lex Sarah rör i första hand brister och missförhållanden i den **sociala omsorgen** som även skall ansvara för att anmälan görs. All personal i verksamheten, även hälso- och sjukvårdspersonal, har dock ett ansvar att uppmärksamma och slå larm om eventuella missförhållanden inom omsorgen av äldre och funktionshindrade äger rum. Brister i kommunens **hälso- och sjukvård** som kan påverka patientsäkerheten skall rapporteras till den medicinskt ansvariga sjuksköterskan MAS som är anmälningsansvarig för denna del, enligt Lex Maria.

6.7.1 Länsstyrelsen

[Länsstyrelsen](#) i respektive län arbetar med tillsyn, uppföljning och utvärdering av kommunernas socialtjänst och verksamhet för funktionshindrade. Länsstyrelsen fattar beslut och ger direktiv i olika frågor. Besvärsinstans är Länsrätten.